

**PROBLEMATYKA EGZAMINU MAGISTERSKIEGO
SPECJALIZACJA „JĘZYK ROSYJSKI W TŁUMACZENIACH
SPECJALISTYCZNYCH”**

1. **Translatologia jako nauka o przekładzie.** Przedmiot i zadania translatologii. **Historia translatologii.** Ewolucja ogólnych poglądów na temat przekładu ze szczególnym uwzględnieniem historii przekładu w Rosji i Polsce.
2. **Pojęcie przekładu.** Rodzaje tłumaczeń w zależności od formy realizacji językowej (ustny, pisemny, mieszany) i od relacji czasowej z momentem aktu mowy (synchroniczny, konsekwentny). Rodzaje przekładu: dosłowny, wolny, adekwatny. **Ekwiwalencja i jej poziomy.** Tłumaczenie robocze – jego zalety i wady. Inwariant w przekładzie.
3. **Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego jako zbiór zasad etyki i praktyki tłumacza przysięgłego. Warsztat tłumacza.** Charakterystyka podręcznego zasobu słowników i kompendiów tłumacza. Klasyfikacja błędów i potknięć w przekładzie. Internet w pracy tłumacza. Wyszukiwanie informacji.
4. **Tłumaczenie automatyczne,** historia rozwoju. Słowniki elektroniczne, przeznaczone do wykorzystania w systemach tłumaczenia automatycznego. Programy typu Translation Memory. Zasady pracy pakietu SLD TRados. Podstawowe wiadomości o funkcjach SDL Trados Workbench i TagEditor.
5. **Stylistyczne aspekty przekładu.** Pojęcie stylu i stylistycznego nacechowania jednostek językowych. Stylizacja a przekład. Specyfika pracy tłumacza z tekstami stylu kancelaryjnego, naukowego, publicystycznego i artystycznego. Biznesowe, turystyczne, medyczne i inne teksty użytkowe w przekładzie.
6. **Kulturotwórcze aspekty przekładu.** Środki i sposoby oddania kolorytu lokalnego i historycznego w przekładzie. Strategie egzotyzacji i adaptacji, archaizacji i uwspółcześnienia w przekładzie. Nieprzekładalne w przekładzie, pojęcie leksyki bezekwiwalentnej. Problem przekazu realiów. Odtworzenie w przekładzie gry słów.
7. **Transformacje przekładowe** – leksykalno-semantyczne i syntaktyczne: konkretyzacja, generalizacja, substytucja, tłumaczenie antonimiczne, amplifikacja i redukcja, opuszczenie, inwersja itp. Istota chwytów translatorskich: transkrypcji, transliteracji i kalkowania.
8. **Jednostki translatorskie:** specyfika przekładu leksyki nacechowanej emocjonalnie. Tłumaczenie idiomów, przysłów, porzekadeł, aforyzmów, skrzydlatych słów oraz wtrąceń tekstów precedensowych. Strategie tłumaczenia tytułów. Tłumaczenie **nazw własnych** (antroponimów i toponimów). Zbiorowe i indywidualne **odstępstwa od normy językowej** w ujęciu przekładowym.